

SOCIALTJÄNST- OCH
ARBETSMARKNADSFÖRVALTNINGEN
AVDELNINGEN FÖR DYGNETRUNTVERKSAMHETER

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 1.2-0727/2009
SID 1 (5)
SMTR 2009-10-22
2009-09-22

Handläggare: Lena Murray
Telefon: 08-508 25 615

Till
Socialtjänst- och
arbetsmarknadsnämnden

Åtgärdsförslag för Boende- och behandlingsenheten

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden godkänner åtgärdsförslaget vad gäller Drevvikshemmet, Orhem, Eken samt Västberga-Älvis/Linden
2. Förvaltningen får i uppdrag att i samband med budget 2010 återkomma med förslag för Boende- och behandlingsenhetens framtida uppdrag.

Gillis Hammar
förvaltningschef

Eva Sandberg
avdelningschef

Sammanfattning

Efterfrågan på platser inom förvaltningens Boende- och behandlingsenhet från stadsdelsförvaltningarna och Enheten för hemlösa har under andra tertialet

minskat betydligt jämfört med föregående tertiäl. Den vikande efterfrågan har påverkat ett flertal av verksamheterna men i första hand avser det verksamheterna Drevvikshemmet, Orhem och Västberga-Älvis/Linden. Förvaltningen planerar att omvandla behandlings-, stöd- och omvårdnadsplatser på Västberga-Älvis/Linden till lika många platser av lågtröskelkaraktär. Vidare avvecklas Drevvikshemmet och Orhem. Åtgärderna ovan innebär en minskning av antalet behandlingsplatser och en ökning av antalet nya platser i lågtröskelboende med lägre omvårdnadsnivå. Detta beräknas dock inte ge någon märkbar kostnadsminskning under innevarande år.

För att fylla övriga lediga platser erbjuder Boende- och behandlingsenheten stadsdelsförvaltningar och Enheten för hemlösa en reducerad vårdkostnad med 20 procent av nuvarande vårddygnskostnad på vissa verksamheter gällande nya placeringar under tiden 2009-10-01 – 2010-02-28.

Boende- och behandlingsenheten har också tagit initiativ till en hearing om samverkan kring missbruk och hemlöshet i staden tillsammans med stadsdelsförvaltningar och Enheten för hemlösa för att diskutera förändringar under hösten och förväntningar inför nästa år.

Förvaltningen återkommer till nämnden under hösten i samband med budget 2010 med ett förslag till ett åtgärdsprogram för en ekonomi i balans

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts inom avdelningen Dygnetruntverksamheter.

Bakgrund

Efterfrågan på platser från stadsdelsförvaltningarna och Enheten för hemlösa har under andra tertiålet minskat betydligt jämfört med föregående tertiäl vilket innebär att enheten inte uppnår den beläggningsnivå som budgeterats. I nuläget är ca 100 platser inte utnyttjade och årsprognosen visar på ett underskott om ca 11,4 mnkr vilket motsvarar ca 3,7 procent av omslutningen.

Den vikande efterfrågan har påverkat ett flertal av verksamheterna, både de intäktsfinansierade och de som är delvis anslagsfinansierade, så kallade lågtröskelboenden. Den minskade efterfrågan av platser på lågtröskelboenden beror i huvudsak på relativt höga avgifter till följd av dygnetruntbemanning samt ett litet platsantal.

I föreliggande åtgärdsplan beskriver förvaltningen hur antalet behandlingsplatser kommer att minska och antalet platser i lågtröskelboenden, med lägre omvårdnadsnivå och lägre avgift, kraftigt ökas. Exakt hur många platser som kan komma att avvecklas går i dagsläget inte att exakt beräkna.

Förvaltningen återkommer till nämnden under hösten i samband med budget 2010 med ett förslag till ett åtgärdsprogram för en ekonomi i balans och om enhetens framtida åtagande inom vård- och behandlingsområdet.

Nulägesbeskrivning

Förvaltningen har under året genomfört en organisationsförändring och samlat tre tidigare verksamheter; Stadsgemensamma boenden, HVB Vuxna och Boendesektionen vid Enheten för hemlösa, i den nya Boende- och behandlingsenheten. Huvudsyftet med samgåendet är att förvaltningens utbud inom vård- och behandling för vuxna på ett effektivare sätt än tidigare samlat ska möta efterfrågan från stadsdelsförvaltningar, Enheten för hemlösa, beroendevård etc. I den nya enheten ges förutsättningar att hitta rätt placering för de allra flesta klienter. Boende- och behandlingsenheten har i uppdrag att fortsätta att utveckla samarbetet med beställarna och anpassa utbudet efter de önskemål som finns. Beställare, klient och personal ska utifrån uppgjorda arbetsplaner följa upp de insatser som kommer klienten till del. Samgåendet mellan de tre verksamheterna kommer att vara fullt genomfört till årsskiftet 2009/10.

Efter tertial 2 kunde konstateras att vikande efterfrågan på Boende- och behandlingsenhetens verksamheter medfört att beläggningsgraden inte nått upp till den som budgeterats. I första hand avser det verksamheterna Drevvikshemmet, Orhem och Västberga-Älvis/Linden. Minskad efterfrågan har även påverkat övriga verksamheter, även de som är delvis anslagsfinansierade. Anslagsfinansierade lågtröskelboenden har de senaste tio åren startat för att tillgodose de behov av platser för i första hand hemlösa personer med missbruks- och psykiatrisk problematik och som inte kunnat beredas plats på boenden- och behandlingshem med krav på drogfrihet.

Under tertial 3 2009, med start i september har förvaltningen fått i uppdrag att göra en total översyn av institutionernas utbud av tjänster och eventuella behov av förändringar i verksamhetsinnehåll, antal platser med mera. Det finns i dagsläget inget som tyder på en ökad efterfrågan av behandlingshemsplatser under 2010.

Efterfrågeminskningen av platser behöver analyseras ytterligare. Utifrån analysen beräknas omstruktureringar av verksamheter, ändring av vårdinnehåll i vissa verksamheter, sammanslagning och/eller avveckling av verksamheter etc. bli aktuella.

Omedelbara åtgärder som vidtas:

Omstrukturering av Västberga-Älvis/Linden, som idag erbjuder 69 platser med behandlings-, stöd- och omvårdnadsinsatser. Till följd av låg efterfrågan på befintliga platser planerar förvaltningen platser av lågtröskelkaraktär. En del i

Boende- och behandlingsenhetens uppdrag är att skapa platser av lågtröskelkaraktär till Enheten för hemlösa genom att erbjuda en lägre omhändertagandenivå i stödboenden för i första hand 65 mycket resurskrävande klienter till ett lägre pris än dagens. Detta kan åstadkommas genom att flytta in fler boende i Västberga-Älvis/Lindens stora lokaler. Västberga-Älvis/Linden har i skrivande stund 25 tomma platser.

Stödboendets Orhem, 15 platser, avvecklas. Under relativt lång tid har Orhem haft en minskad efterfrågan på sina platser och stödboendet har i dagsläget en mycket låg beläggning med tre platser belagda. Orhem prognostiserar ett underskott motsvarande 1,4 mnkr (omslutning 5,9 mnkr).

Stödboendet Eken prognostiserar ett underskott på 1,7 mnkr (omslutning 3,6 mnkr). Efterfrågan har varit alltför låg, periodvis under 40 procent, för att verksamheten ska kunna fortgå i nuvarande form. Förvaltningen har för avsikt att fortsätta att driva Eken vidare som ett så kallat halvvägshus (för personer som väntar på tränings-, försöks- eller egen lägenhet) för Enheten för hemlösa till lägre avgift. Eken är helt intäktsfinansierat.

Stödboendet Drevvikshemmet prognostiserar ett underskott motsvarande 2,9 mnkr (omslutning 9 mnkr). Verksamheten möter förutom en låg efterfrågan också problem med lokaliseringen eftersom fastigheten som stödboendet inryms i ska rivas i samband med byggandet av ett nytt bostadsområde. Drevvikshemmet avvecklas successivt och ska vara helt avslutad senast 2010-03-31.

Västan är förvaltningens lågtröskelboende för kvinnor. Förvaltningen återkommer i samband med verksamhetsplanen för 2010 med förslag till hur stödboendets nuvarande verksamhet ska omvandlas. Lågtröskelboendet för kvinnor har under året haft en mycket låg beläggning och prognostiserar ett underskott på 0,9 mnkr (omslutning 7 mnkr).

Åtgärder ovan innebär en minskning av antalet behandlingsplatser och en ökning av antalet nya platser i lågtröskelboende med lägre omvårdnadsnivå på Västberga-Älvis/Linden. Detta beräknas dock inte ge någon märkbar kostnadsminskning under innevarande år.

Förvaltningens förslag

Genom att samla tre tidigare verksamheter; Stadsgemensamma boenden, HVB Vuxna och Boendesektionen vid Enheten för hemlösa, i en ny Boende- och behandlingsenheten har förvaltningen lagt grunden att på ett effektivare sätt än tidigare samlat möta efterfrågan från stadsdelsförvaltningar, Enheten för hemlösa, beroendevård etc. I den nya enheten finns förutsättningar att hitta rätt placering för de allra flesta klienter. Boende- och behandlingsenheten kommer att utveckla

samarbetet med beställarna och anpassa utbudet efter de önskemål som finns. Ett nära samarbete med stadsdelsförvaltningarna och andra beställare är ett prioriterat område.

För att fylla lediga platser erbjuder Boende- och behandlingsenheten dessa till en reducerad vårdkostnad för att se om det kan öka beläggningen. Prisreduceringen är 20 % av nuvarande vårddygnskostnad exkl. egenavgift och gäller nya placeringar under tiden 2009-10-01 – 2009-11-30 där placeringsuppdraget gäller längst till 2010-02-28.

Boende- och behandlingsenheten har också tagit initiativ till en hearing och bjudit stadsdelsförvaltningar och Enheten för hemlösa till diskussion om samverkan kring missbruk och hemlöshet i staden, förändringar som står för dörren under hösten och förväntningar inför nästa år.

Självfallet kommer beskrivna åtgärder att innebära konsekvenser i form av bland annat personalminskningar men även andra förändringar. Boende- och behandlingsenheten kommer tillsammans med personalavdelningen att upprätta en plan för hur personalfrågorna ska hanteras med tydlig ansvarsfördelning. En plan för intern kommunikation upprättas, med kontaktpersoner i olika frågorna som personalen kan kontakta. Personelhälsovården har vidtalats och informerats om förestående förändringar. De fackliga organisationerna har informerats och kommer att följa åtgärdsplanerna och få kontinuerlig information.

I de fall där boende behöver flytta under pågående placering, från en fastighet till en annan, kommer det att ske i ordnade former. Inga snabba, oplanerade utskrivningar kommer att ske utan allt genomförs i samförstånd med den boende och placerande stadsdelsförvaltning, Enheten för hemlösa eller kommun. Boende kommer att erbjudas likvärdigt alternativ inom någon av förvaltningens övriga verksamheter. Möjligheten att avbryta pågående uppdrag till följd av omflyttningar kommer att erbjudas placerande enhet.

I de eventuellt lediga lokaler som kan bli följden av föreslagna åtgärder föreslår förvaltningen att de används till annan verksamhet alternativt avveckling av kontrakt.